

Från jägarhåll kommer nu kritik mot hur björnjakten i Dalarna har utformats detta år. I år har ett system med en så kallad honkvot införts. Dalarna är ensamma om detta system. Kritiken riktas dels mot honkvoten, som upplevs som krånglig, och dels mot att den totala tilldelningen skulle vara för liten. Som medlem i viltförvaltningsdelegationen känner jag att jag vill förklara hur jag har resonerat kring utformningen av björnjakten. Systemet med en honkvot känner jag särskilt ansvar för, eftersom det är ett system som jag har varit en ivrig förespråkare för. Jag vill också poängtera att jag nu enbart uttalar mej för hur jag har resonerat, jag gör mej alltså inte till talesman för hela viltförvaltningsdelegationen.

Vi har ett förvaltningsmål för björnstammen i Dalarna på 250 björnar. Dessutom är viljan att dessa björnar i möjligaste mån ska vara jämt fördelade över länet. För att uppnå det senare, har vi sedan ett par år delat in länet i områden för att kunna styra avskjutningen till de områden där björnstammen är som tätast. En konsekvens av målet med en så jämt fördelad björnstam som möjligt är att björnstammen ska tillåtas växa i södra delarna av länet, samtidigt som den ska minska i de norra delarna.

Till skillnad från t.ex. jakt på älg, som vi har en lång erfarenhet av, är förvaltningsjakt på björn något som vi inte har haft lika länge. Kring älgförvaltning finns god kunskap och erfarenhet om hur man ska utforma jakten beroende på vad man vill uppnå. Vill man minska stammen ska man göra på ett visst sätt, vill man minimera betesskador ska man göra på ett annat sätt och om man vill maximera antalet skjutna älgar, eller maximera mängden kött i frysboxarna ska man göra på andra sätt.

Möjligheten att på samma sätt utforma björnjakten är begränsade. Dels för att jaktens förutsättningar är annorlunda. Tiden man har på sig i skottögonblicket att bedöma kön och ålder, kan jag tänka mej är betydligt kortare än vid älgjakt. Dessutom är det ju så att björnhannarna, till skillnad från älgdjurarna inte har några stora och ståtliga horn, som gör dem lätta att skilja från honorna.

Om vi leker med tanken att älgjakten skulle ha utformats som björnjakten har varit utformad, så skulle en sådan älgförvaltning bli otroligt svår att styra mot specifika mål. Om man sa att: "i år får ni skjuta 100 älgar i det här området" så skulle det innebära att man inte hade en aning om vilka konsekvenser det skulle få för älgstammens utveckling. Tänk om dessa hundra älgar bara skulle vara kor, eller bara tjurar. En sådan modell skulle alltså innebära att man skulle känna sig tvungen att ha låga tilldelningar för att gardera sig.

På samma sätt fungerade björnjakten tidigare. När tilldelningen bestämdes var man tvungen att ha en säkerhetsmarginal för att gardera sig mot risken att så många reproduktiva honor sköts att stammen skulle haverera fullständigt och de kommande årens björnjakt kanske helt skulle få ställas in, eller iallafall bedrivas i ytterst ringa omfattning. Detta gjorde att vi hade svårt att höja tilldelningen i den omfattning som vissa intressen, och även jag, förespråkar.

Vi diskuterade då olika sätt att lösa detta problem. Ett av sätten som diskuterades var att försöka styra genom valet av jaktmetod. Tanken är att det vid viss form av jakt är större sannolikhet att skjuta unga hanbjörnar än reproduktiva honor. Därför var ett förslag att det inte skulle vara tillåtet med jakt med hund de första två veckorna av björnjakten. Jag var mot det förslaget av flera anledningar, vilka jag inte tänker gå in på här och nu.

Det andra förslaget var att höja tilldelningen, men avbryta jakten då ett visst antal reproduktiva honor skjutits. Både den totala tilldelningen och andelen honor beräknas efter det förvaltningsmål som vi har. Det innebär att när hela tilldelningen är skjuten, eller när

honkvoten är uppfylld, så har jakten bedrivits i sådan omfattning att den är överensstämmande med det förvaltningsmål vi har tagit. Modellen har också den fördelen att den ger jägarna möjlighet att själva utforma jakten så att det ges möjlighet att utnyttja hela tilldelningen innan man fyller honkvoten. Hur det ska gå till får ni tänka ut själva! Detta system innebär alltså mindre detaljstyrning och pekpinna om när och hur ni får jaga, något som jag tycker är bra!

Jag har svårt att förstå att några tycker att systemet skulle vara krångligt. Skjut en björn, kolla vilket kön det är och väg den! Är det en hona över 80 kg så räknas den av från honkvoten. I jämförelse med älgjakten, där man ska hålla koll på om man bara får skjuta en kalv från tvåkalvsko, eller bara tjurar med mer eller mindre än ett visst antal taggar i kronan så tycker jag att björnjakten utformats på ett förhållandevis enkelt sätt!

Martin Moraeus

Företrädare ägare och brukare av jordbruksmark i viltförvaltningsdelegationen i Dalarna.